

РЕШЕНИЕ

№ 1204

гр. София, 21.02.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 48 състав,
в публично заседание на 27.01.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калина Пецова

при участието на секретаря Евгения Стоичкова и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **10959** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203, ал. 1 от Административно процесуалния кодекс (АПК), вр. чл. 1, ал. 2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е искова молба на Л. Б. П., чрез процесуалния си представител адв. С., срещу Столична община и държавата чрез Министерство на регионалното развитие и благоустройството – солидарно, с цена на иска 298 762 лева, ведно със законната лихва, считано от 30.09.2019 г. до окончателното плащане на сумата. Претендира се обезщетение, в качеството на наследник по завещание на наследодателя Л. М. Б., за причинените имуществени вреди от незаконосъобразни административни действия, представляващи стойността на притежаваните от Б. идеални части от построената в имота жилищна сграда на ЖСК „М.-езера“.

В исковата молба са изложени подробни съображения за нейната основателност. Посочва, че след влизане в сила на съдебно решение, с което е отменена издадена отчуждителна заповед, Л. М. Б. (наследодател на ищеца) е започнал усилен кореспонденция с ответника СО, която на множеството сигнали и писма е отговаряла, че не съществува правна възможност за получаване на обезщетенията за завзет от него имат. Счита се, че е налице незаконосъобразно бездействие от общинската и държавна администрация по повод непредоставяне на предвиденото парично обезщетение и че е налице причинна връзка по смисъла на чл. 4 ЗОДОВ. Построяването на жилищната сграда на ЖСК „М.-езера“, чрез завземането на имота, собственост на наследодателя

на П. и неплащането на обезщетение не води до прехвърляне на собственост, но води до реални вредни последици – лишаване от правото да се ползва, владее и да се разпорежда поради извършеното строителство. Допълва се, че с бездействието си държавните и общински административни органи са лишили наследодателя на ищеца както от реалното получаване на имота, така също и от добивите, които е могъл да получи от него. Нито държавата, нито Столична община са изпълнили задълженията си, с което са нарушили правото на собственост на наследодателя на П., гарантирано му от чл. 17, ал. 5 от Конституцията на РБ и чл. 1 от Протокол № 1 на ЕКЗПЧОС. Иска се от съда да постанови решение, с което да осъди солидарно Столична община и държавата чрез Министерство на регионалното развитие и благоустройството да заплатят на ищеца, в качеството на наследник по завещание на наследодателя Л. М. Б., обезщетение за причинените вреди, представляващи стойността на притежаваните от Б. идеални части от построената в имота жилищна сграда на ЖСК „М.-езера“, заедно със законната лихва, считано от 30.09.2019 г. до окончателното плащане на сумата, а при условията на евентуалност – да се определи имотно обезщетение, равностойно на претендираната сума към датата на настъпване на увреждането – 14.07.1998 г. Претендират се разноски.

В съдебно заседание ищецът, редовно призован, не се явява и не се представлява. Депозирано е становище по съществото на спора.

Ответникът – Столична община, район „Л.“, чрез процесуалния си представител юрк. М., оспорва исковата молба като недопустима, а в условията на алтернативност – като неоснователна. Сочи се, че не може да бъде ангажирана отговорността на СО за вреда, настъпила през 1998 г., тъй като към онзи момент законът не е предвиждал такава отговорност за общините, а последвалото изменение на ЗОДОВ няма обратно действие. Счита се, че отмяната на отчуждителната заповед не обуславя настъпването на претендираните от ищеца вреди, тъй като същите не са пряка и непосредствена последица от заявеното с исковата молба фактическо основание. Допълва се, че в конкретния случай твърдените имуществени вреди не са пряка и непосредствена последица от действие или бездействие на СО или на длъжностно лице на общината, а напротив – са от неясни действия от нейния праводател. Твърди се, че са налице достатъчно доказателства за това, че СО няма задължение да обезщетява собственика, тъй като имотът е негова собственост. Иска се отхвърляне на исковата молба като неоснователна и недоказана. Претендира се юрисконсултско възнаграждение.

Ответникът – министърът на регионалното развитие и благоустройство, чрез процесуалния си представител юрк. Н., оспорва исковата молба като недопустима, а в условията на алтернативност – като неоснователна. Посочва се, че искът е недопустим по отношение на държавата, чрез МРРБ, тъй като не е налице пасивна процесуална легитимация. Както държавата, така и МРРБ, не са надлежна страна по процесния спор, тъй като е лице, което е чуждо на този правен спор и не може да отговоря по предявения иск. Изяснява се, че като ответник по иска, МРРБ не е пасивно легитимирано да отговоря по отношения, възникнали във връзка с документи, издавани от други администрации, в случая Заповед № РД-40-1448/28.11.1983 г., издадена от председателя на Изпълнителния комитет на Софийски градски народен съд. Освен това, от представените доказателства не се установява наличието на възникнало задължение за заплащане на парично обезщетение на Л. П. от страна на МРРБ, поради което посочването му като ответник не е правилно. Допълва се още, че независимо, че държавата е ответник по материалното правоотношение, тъй като

нейна е отговорността за вреди по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, реализацията ѝ по съдебен ред, по силата на чл. 205 АПК вр. чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, се извършва по отношение на държавното учреждение – юридическо лице, при и по повод чиято административна дейност чрез акт, действие или бездействие са причинени тези вреди. Навеждат се, в условията на алтернативност, аргументи за липсата на предпоставките, за да възникне правото на обезщетение за ищеца спрямо държавата чрез МРРБ. Сочи се, че исковата претенция, освен това, е погасена поради изтичане на предвидената в закона обща петгодишна погасителна давност. Моли се искът срещу държавата чрез МРРБ да се приеме като недопустим и делото да бъде прекратено, алтернативно – да се отхвърли искът срещу държавата чрез МРРБ като неоснователен, необоснован и недоказан, включително като погасен по давност. Претендира се юрисконсултско възнаграждение.

Прокурорът от Софийска градска прокуратура дава заключение за основателност и доказаност на исковата претенция и моли същата да бъде уважена.

Административен съд София - град, в настоящия състав, като обсъди събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съобрази доводите на страните и извърши цялостна проверка на оспорения акт във връзка с правомощията си по чл. 168 АПК, намира за установено следното от фактическа страна:

Със заповед № РД-40-1448/28.11.1983 г. на Председателя на ИК на СГНС, издадена на основание чл. 95 и чл. 98 от ЗТСУ (отм.) е отчужден имот с пл. № 6, кв. 97, м. „Л.“, находящ се на [улица], за предвидено по ЗРП мероприятие - ЖСК „М. – езера“. С административния акт е разпредено бившият собственик на имота Л. М. Б. (наследодател на ищеца в настоящото производство) да бъде обезщетен парично със сума в размер на б 302.68 лева, в съответствие с определената оценка на имота. В резултат на последвалото обжалване, с Решение от 14.09.1984 г. по гр. д. № 14999/1984 г. по описа на СРС, заповед № РД-40-1448/28.11.1983 г. на Председателя на ИК на СГНС е изменена, като определената сума на парично обезщетение е увеличена на 6380.68 лева.

Предвид неполучено плащане на обезщетението за отчуждения имот, Л. Б. е поискал отмяна на отчуждаването, но със заповед № РД-54-200/04.12.1991 г. на кмета на Столична голяма община исканата отмяна е отказана с мотив, че имотът е завзет и ЖСК „М. – езера“ е построена. Отказът е обжалван и с Решение от 16.06.1992 г. по а. х. д. № 130/1992 г., Софийски градски съд го отменя като незаконосъобразен и връща преписката на административния орган за ново произнасяне.

Последвала е нова заповед № РД-54-52/06.08.1992 г., с която кметът на Столична голяма община отново е отказал отмяна на отчуждаването на имот с пл. № 6, кв. 97, м. „Л.“. Заповедта е обжалвана и с Решение от 16.12.1997 г. по адм. д. № 1915 по описа за 1996 г. на СГС, III Б административно отделение, потвърдено с Решение № 3785/14.07.1998 г. по адм. дело № 1421/1998 г. по описа на ВАС, заповед № РД-54-52/06.08.1992 г. на кмета на СГО е отменена, както и заповедта за отчуждаване на недвижимия имот № РД-40-1448/28.11.1983 г.

Приложени по преписката са редица жалби от Б. до СО и отговорите към тях, от които става ясно, че същият, като собственик на завзет имот за обект ЖСК „М. - езера“ е бил уведомен по реда на ГПК за превод на суми, които са на негово разположение и които може да получи, но Б. не е проявил желание за това и е продължил да води съдебни дела за отмяна на отчуждаването с цел да получи имотно обезщетение. Многократно на Б. е било отговорно, че липсваща заповед по чл. 98 ЗТСУ, отм. поставя в

невъзможност СО да обезщети собственика на завзетия имот. След отмяна, по негово искане, на заповедта за отчуждаване на недвижимия имот № РД-40-1448/28.11.1983 г., липсвала нормативна уредба за нова отчуждителна процедура, която да е задължителна и да представлява основание, за да бъде обезщетен собственика на завзетия имот. Изяснено му било, че СО няма задължения да го обезщети, тъй като имотът е негова собственост, като и че липсва и нормативна уредба за нова отчуждителна процедура за жилищно строителство, за което многократно е бил уведомяван по повод молбите му до всички възможни инстанции в периода от 2001 до 2005 г. Посочвано му било също, че задължението за обезщетяване (парично или имотно) съгласно разпоредбите на ЗТСУ (отм.) е на ЖСК и че сумите, които са били преведени, са дадени от кооперацията. За СО никога не е съществувало законово задължение да обезщетява имота, тъй като правата на Б. като собственик на имота са възстановени в пълен обем.

От окончателно решение № 3785/14.07.1998 г., ВАС IV отделение, постановено по адм. дело № 1421/1998 г. по безспорен начин се установява, че процесният имот, находящ се в кв. 97, м. „Л.“, на [улица] бил отчужден със заповед № РД-40-1448/28.11.1983 г. на Председателя на ИК на СГНС за описаното по-горе ЗРП мероприятие. След издаване на решението, с което оценката е увеличена, сумата, представляваща равностойността на отчуждения имот е била преведена в КСК „Жилищно кредитиране“ на 27.03.1990 г. по партида 211-2251, открита на името на ЖСК „М. - езера“. Партидата била открита със сумата от 6 667.61 лева, представляваща общо стойността на отчуждените недвижими имоти. На 15.02.1990 г. Б. е бил уведомен при отказ, удостоверен с двама свидетели, че за отчуждения му имот е депозирано дължимо обезщетение и ще получи същото след приключване на обезщетителните процедури. Депозитна сметка 211-2251 на името на ЖСК „М. - езера“ е закрыта на 09.03.1995 г., като единствената останала по нея сума в размер на 6380.69 лева е била преведена и включена към сметка на СГО – управление „ОНИ“. Съдът е направил извод, че в тригодишен срок от влизане в сила на заповедта за отчуждаването (срокът започва да тече от 14.09.1984 г. и изтича на 14.09.1987 г.), правоимащият не е бил обезщетен. След тази дата, на негово име и на негово разположение не е била открита сметка, като се допълва, че откриването на сметка на ЖСК „М. - езера“ не е идентично с откриването на индивидуална такава с единствен титуляр - съответният правоимащ.

За отношенията между Л. М. Б. и ЖСК „М. - езера“, настоящият съдебен състав намира, че със заповед № РД-40-1448/28.11.1983 г. е отчужден имотът на първия за нуждите на ЖСК, влязла в сила на 14.09.1984 г. На 04.01.1990 г. е издадена заповед за отстъпване на ЖСК „М. - езера“ възмездно право на строеж върху държавна земя, кв. 97, местност „Л.“, [улица]. С договор от 04.01.1990 г. между председателя на ИК на ОбНС „Л.“ от една страна и на ЖСК „М. - езера“ е оформено съгласието да бъде отстъпено правото на строеж върху описания в заповедта имот срещу цена от 28 028 лева. Осъществяването към дата 04.01.1990 г. действия легитимират ЖСК „М. - езера“ като притежател на ограничено вещно право върху имота. Вещноправният ефект в полза на ЖСК е настъпил именно към момента на издаване на заповедта 04.01.1990 г., като от този момент насетне ЖСК „М. - езера“, като праводател и на Б., на собствено правно основание, е било овластено да си построи жилищна сграда в имота. След реализация на строежа, правото на строеж се е трансформирало в право на собственост върху сградата, като съгласно чл. 130, ал. 4 ЗТСУ, отм, действал към

04.01.1990 г., то включва в себе си и правото да се ползва незастроената част от имота. Както е посочено в решение от 26.06.2000 г. на СРС, по гр. дело № 9755/95 г. ЖСК „М. - езера“, респ. нейните правоприемници, на собствено правно основание, извличат ползите от процесната земя както в застроената, така и в незастроената ѝ част, доколкото е необходимо за ползване на сградата по предназначение. Съставът на СРС е приел още, че отмяната на отчуждителната заповед не може да засегне придобитото преди този момент ограничено вещно право на строеж. Налице е самостоятелно правно основание да се държи в имота сграда, респ. да се ползва същия за тази цел и в незастроената му част.

Видно от нотариален акт № 91, том I-1, рег. № 884, дело № 83/2008 г. за продажба на недвижим имот, ищецът Л. П. е придобила в собственост сочения по-горе имот от Л. М. Б.. Като настоящ собственик на този имот, тя твърди, че без да е платено обезщетение в тригодишен срок от влизане в сила на отчуждителната заповед № РД-40-1448/28.11.1983 г. на Председателя на ИК на СГНС (в сила от 14.09.1984 г.), респ. без да има валидно отчуждаване, с Договор за отстъпване право на строеж върху държавна земя от 04.01.1989 г. и Заповед №ДИ-04-43/1989 г. на ЖСК „М.-езера“ е отстъпено право на строеж върху „държавен терен“, кв. 97., м. „Л.“, [улица] за построяването на жилищна сграда, част от който е бил имотът на наследодателя на ищеца Л. Б., е нанесена имуществена вреда на нейния наследодател, която същата счита, че следва да получи по реда на ЗОДОВ.

За изясняване на обстоятелства по делото е назначена и изслушана съдебно-техническа експертиза. Вещото лице по нея се е запознало с приложените по делото материали, като и с трендовете на пазара на недвижими имоти за 1998 година. Посетен е на място процесният по делото имот с идентификатор 68134.901.64. От направения външен оглед се установявало, че в процесния имот и в съседния му от север имот с идентификатор 68134.901.62, е застроена жилищна сграда с два входа. Жилищната сграда е с партерен етаж, четири надземни етажа и тавански етаж. Част от процесния имот е заета от подхода към подземните гаражи на сградата. За определяне на пазарните цени на имотите към минал период са издирени оферти за парцели, апартаменти и гаражи в района. Определените въз основа на нея офертите цени не са редуцирани, тъй като имотът е бил ново строителство, с централно топлоподаване и се намира в район Л., който към 1998 година е един от най-престижните райони на [населено място] и в който към този момент не са налични на пазара множество нови сгради, които да дават на потенциалния купуват възможност за избор и за чувствително намаляване на цената. Офертите са извлечени от специализираното издание Софийски имоти за месец юли 1998 година. Допълнителна проверка на определените цени е направена по отношение на цените на апартаментите въз основа на наличните статистики за средните цени на апартаментите по райони. От направения оглед и оценка на местоположението на имота се установява от СТЕ, че същият е в долната част на кв. Л., в близост до [улица], (около 300 метра), в близост до [улица](около 350 м.), в близост до [улица](около 370 м.) и в близост до парк Б. градина (около 500 м.). Посочено е, че макар и в близост до големи транспортни артерии, имотът се намира в тих жилищен квартал, застроен с 3-4 етажни сгради. Налична е отлична инфраструктура, като сградите, включително изградената в имота са с централно парно отопление. В непосредствена близост до имота има училища (120 СОУ, финансово стопанска гимназия и др.), детски градини, Университет по архитектура, строителство и геодезия, магазини, културни институции. Самият

квартал се намира в централната градска част и както към 1998 година, така и към момента се счита за един от най-престижните квартали на С.. Вещото лице е посочило, че тъй като към 1998 година в Република България е налице непрекъснато растяща хиперинфлация, последвана от деноминацията на българския лев, към този момент цените на недвижимите имоти са предлагани и осъществявани в щатски долари, поради което СОЕ е изчислявала стойностите в същата валута, като е изчислена и стойността на имотите в лева, но спрямо курса на лева към момента на оценката поради деноминацията на лева съгласно закон, приет на 19.02.1999 г. За определяне на средните пазарни цени за УПИ в Л. са ползвани обяви за имоти, за които са посочени наличието на ток, вода и регулация. Поради характера на долната част от квартал Л., който е част от централната градска част, преобладаващата част от терените са застроени и офертите за празни места са изключително малко. За месец юли били установени четири такива оферти, въз основа на които е била изчислена средната пазарна цена за района от експерта. Така изчислената от експертизата стойност на процесния имот с площ от 200 кв.м. е 29 352 щатски долара или 51 682 лева. Общата изчислена пазарна стойност на сградата, изградена върху процесния имот към месец юли 1998 г. е 394 120 щатски долара . Пазарната стойност на 220/511 идеални части от стойността на сградата към м. юли 1998 година е изчислена на 169 680 щатски \$ или 298 762 лева.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Предявеният иск срещу Столична община район „Л.“ е процесуално допустим, но се явява неоснователен и недоказан, а в останалата му част – срещу Държавата, чрез Министъра на регионалното развитие и благоустройство – е недопустим, поради следното:

I. Срещу Столична община район „Л.“ - съгласно разпоредбата на чл. 203 АПК гражданите и юридическите лица могат да предявяват иски за обезщетение за вреди, причинени от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица. Исковата защита е възможна при условията на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ. Във фактическия състав на отговорността на държавата и общините за дейността на администрацията, визирана в чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, се включват следните елементи: незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата при или по повод изпълнение на административна дейност; отменени по съответния ред; вреда от такъв административен акт и причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действия или бездействия и настъпилния вредоносен резултат. Липсата на който и да е от елементите на фактическия състав обуславя неоснователност на предявения иск за

обезщетение на имуществени вреди изцяло. На първо място следва да се посочи, че ищецът в исковата молба, от една страна говори, че е налице незаконосъобразно бездействие на общинската администрация по повод непредставяне на описаното по-горе парично обезщетение, а от друга страна – в петитума сочи, че са причинени имуществени вреди от незаконосъобразни административни действия, без да се уточнява в какво се изразяват тези действия. Предявеното искане, освен това, е за солидарна отговорност на ответниците, без да е посочено основанията за това. Настоящият съдебен състав приема, че един акт, респективно действие или бездействие са незаконни, когато противоречат на закона или друг нормативен акт, или когато не са предвидени в него, т. е. при липса на законово основание. Съгласно чл. 256 АПК, за да е налице фактическо бездействие, е необходимо да има неизвършване на такива фактически действия, които административният орган е длъжен да извърши по силата на закона. Правопораждащият юридически факт за фактическото действие трябва да е самата правна норма. Ако връзката се опосредява от властническо волеизявление, тя е косвена, правопораждащият факт ще е индивидуален или общ административен акт и ще има изпълнение на административен акт, а не фактическо бездействие. Съгласно т. 4 от Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2004 г. на ВКС по т. д. № 3/2004 г. на ОСГК, под действия и бездействия се има предвид фактически действия и бездействия, които административния орган или длъжностните лица са длъжни да извършат по силата на нормативен акт. Легалното определение на термина „действие“, респ. „бездействие“, липсва, но под „действие/бездействие“ следва да се разбира всяко такова, извършено/неизвършено от общината или длъжностно лице, което не е юридически акт, а тяхна физическа изява, но не произволна, а в изпълнение или съответно неизпълнение на определена нормативна разпоредба. Не са налице основанията за ангажиране отговорността на Столична община за вреди по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, тъй като за ищеца е съществувал друг законов ред за защита на правата му, изключващ реда по ЗОДОВ. Ако праводателят на П. е твърдял незаконност на отчуждаването преди 2000 г., то той е имал възможността да потърси обезщетение за незаконно отчуждаване било по реда на Закона за възстановяване собствеността върху някои недвижими имоти по ЗТСУ, ЗПИНМ, ЗБНМ, ЗДИ, ЗС и др. закони, било по ЗОСОИ във вр. с чл. 2, ал. 2, предл. второ от ЗВСОНИ. Отговорността на държавата и общините за вреди, регламентирана в чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ е специална и тя възниква тогава, когато за нейното реализиране няма друг установен в специален закон ред. Тъй като в случая е налице специален

закон – ЗТСУ, отм., действал към онзи момент, който урежда реда и начина на обезщетяване при отчуждителни производства, то според чл. 8, ал. 3 ЗОДОВ, следва да се приложи предвидения специален начин на обезщетение, при което ЗОДОВ не се прилага. Не може да се твърди, че е налице незаконосъобразно бездействие от страна на общината, тъй като бездействието е липса на физическа изява на действие, което следва да се извърши по силата на нормативен акт. Определянето на друго парично или имотно обезщетение представлява административна дейност, тъй като се касае за административна процедура, уредена в посочените по-горе специални закони. Отделно от гореизложеното, за ищеца не е настъпила вреда от вида на твърдяната в размер на пазарната стойност на отчуждения от нейния наследодател имот. Подобна вреда би могла да претендира в случаите, в които в резултат на незаконосъобразни актове на общината е загубила собствеността върху имота си. Случаят е точно обратният - с отмяната на заповед № РД-54-52/06.08.1992 г. на кмета на СГО и на заповедта за отчуждаване праводателя на ищеца е получил обратно в патримониума си собствеността върху отчуждения му недвижим имот. От този момент нататък той би могъл да търси приращение, ревандикация, претенция за лишаване от ползване и т.н., но не и вреди в размер на пазарната стойност на имота, както ако не го притежаваше. Следва да се има предвид, че и друга кумулативно предвидена в закона предпоставка не е налице, за да се ангажира отговорността на ответната община по реда на ЗОДОВ – ЖСК не е орган на държавата или общината, не е административен орган по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на АПК. Съгласно чл. 77, ал. 2 ЗТСУ, отм. инвеститорът е този, който следва да изплати в брой на собствениците определеното парично обезщетение. Общината няма административни правомощия/овластяване въз основа на закон да извършва контрол по повод строителството на жилищната сграда. Общината не може да носи отговорност поради действие и бездействие като фактическо такова във връзка с правомощията си по изпълнение на строителството от ЖСК. Ищецът, в настоящото производство твърди, че без да е платено обезщетението в тригодишния срок от влизане в сила на отчуждителната заповед № РД-40-1448/28.11.1983 г. на Председателя на ИК на СГНС (в сила от 14.09.1984 г.), респ. без да има валидно отчуждаване, с Договор за отстъпване право на строеж върху държавна земя от 04.01.1989 г. и Заповед №ДИ-04-43/1989 г. на ЖСК „М.-езера“ е отстъпено право на строеж върху „държавен терен“, кв. 97., м. „Л.“, [улица] за построяването на жилищна сграда, част от който е бил имота на наследодателя на ищеца Л. Б.. Посоченият Договор за отстъпване право

на строеж върху държавна земя от 04.01.1989 г. е сключен между председателя на ИК на ОБНС „Л.“ и ЖСК „М.-езера“, поради което отговорността на общината няма как да бъде ангажирана по реда на ЗОДОВ. Дори и твърденията в исковата молба да са основателни по отношение причиняването на вреди чрез сключения договор, то отговорност на държавата, респ. на общината, предвид гражданскоправния характер на правоотношението, следва да бъде търсена по общия гражданскоправен ред, а не по реда ЗОДОВ. Не на последно място, следва да се отбележи, че исковата претенция е погасена поради изтичане на предвидената в закона обща петгодишна погасителна давност. Вземането за вреди възниква от момента на настъпване на вредата, но основателността на иска е в зависимост от отмяната на административния акт или признаване на действията и бездействията за незаконни. Когато актът е незаконосъобразен, вземането става изискуемо с влизане в сила на решението, с което се отменя актът, а видно от изложеното в исковата молба и приложенията към нея, този факт се е осъществил с постановяване на основание чл. 4 от ЗВСВНОИ по ЗТСУ, ЗПИНМ, ЗБНМ, ЗДИ и ЗС във вр. с чл. 33 - чл. 45 ЗАП на решение № 3785, влязло в сила на 14.07.1998 г. по адм.д. №1421/1998 г. по описа на ВАС. Когато актът е нищожен, изискуемостта настъпва от датата на издаването му. Когато става въпрос за действия или бездействия, вземането става изискуемо след признаването им за незаконни. Доказателства във връзка с признаване незаконосъобразността на действията/бездействията на общината или държавата не са ангажирани от ищеца.

При така представените и събрани доказателства съдът намира, че ищецът не е установил с пълно и главно доказване релевантните за спора факти, а именно незаконосъобразен акт, действие или бездействие на административен орган при или по повод изпълнение на административна дейност, настъпила имуществена вреда, като и пряка и непосредствена причинно-следствена връзка между действие/бездействие на общината или длъжностно лице на общината във връзка с неизплащане на дължимо обезщетение, поради което искът му, в тази си част се явява неоснователен.

II. Срещу Държавата, чрез Министъра на регионалното развитие и благоустройство исковата молба на Л. Б. П. е недопустима, тъй като не е налице пасивна процесуална легитимация. Положителна процесуална предпоставка относно процесуалната допустимост на предявената искова молба е процесуалната легитимация на страните в процеса. В този смисъл както държавата, така и МРРБ, чрез министъра на регионалното развитие

и благоустройство, не са надлежна страна по настоящия спор, тъй като е лице, което е чуждо на този правен спор и не може да отговаря по предявения иск. Липсата на пасивна процесуална легитимация означава, че искът е ненадлежно предявен, което води до извод за недопустимост. Като ответник по иска министърът на регионалното развитие и благоустройство не е пасивно легитимирано да отговоря по отношения, възникнали във връзка с документи, издавани от други администрации. По отношение на министерството правото на иск не е надлежно упражнено. От представените доказателства не се установява наличието на възникнало задължение за заплащане на парично обезщетение на Л. П. от страна на МРРБ, поради което посочването на МРРБ/министъра на регионалното развитие и благоустройство като ответник не е правилно. В титулната част на исковата молба е записано, че същата е подадена срещу държавата чрез МРРБ. В действителност по силата на чл. 7 от Конституцията на Република Българи от 1991 г., държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи или длъжностни лица. Извън тази разпоредба, КРБ не съдържа друга относно тази отговорност, поради което условията и редът за осъществяването ѝ подлежат на регламентация с обикновени закони. Такъв е Законът за отговорността на държавата и общините за вреди (обн., ДВ, бр. 60 от 1988 г., (ЗОДОВ), който е заверен от КРБ, но съгласно § 3, ал. 1 от нейните ПЗР, доколкото не ѝ противоречи е останал приложим след нейното влизане в сила. Отговорността за дейността на администрацията е уредена с чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, който постановява, че държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица, при и по повод изпълнение на административна дейност. Извън това, същият закон определя дължимото се в тези случаи обезщетение - чл. 4 ЗОДОВ, основанията за освобождаването от отговорност - чл. 5 ЗОДОВ, наследяването на правото на обезщетение - чл. 6 ЗОДОВ, приложимият закон - чл. 8 ЗОДОВ, § 1 от ЗР - субсидиарното приложение на гражданските и трудови закони за неуредените от ЗОДОВ въпроси. Същевременно, по силата на чл. 1, ал. 2 ЗОДОВ исковете по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ се разглеждат по реда, установен в АПК, като местната подсъдност по тях се определя по чл. 7, ал. 1 ЗОДОВ. Симетрично на това, но на огледален принцип, чл. 203, ал. 1 АПК предвижда исковете за обезщетения за вреди, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица да се разглеждат по реда на глава единадесета от АПК. За неуредените от

кодекса въпроси за имуществената отговорност по чл. 203, ал. 1 АПК, чл. 203, ал. 2 АПК препраща към разпоредбите на ЗОДОВ. Резюмирайки, материалноправният режим на отговорността на държавата за дейността на администрацията се урежда от ЗОДОВ, а процесуалният ред за нейното осъществяване - от АПК, без местната подсъдност по чл. 7 ЗОДОВ. Що се отнася до ответника по иска по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, чл. 205 АПК постановява, че „искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите“. Приложимост на тази процесуална разпоредба, систематично разположена в глава единадесета от АПК, следва безпротиворечиво както от чл. 1, ал. 2 ЗОДОВ, така и от чл. 203, ал. 1 АПК. А понеже ЗОДОВ не сочи кой е ответник по иска за обезщетение за вреди от дейността на администрацията, чл. 205 АПК не се намира в конкуренция или пряка колизия с която и да е норма на ЗОДОВ, така че не стои въпросът чий е приоритетът при регламентацията на този въпрос. От друга страна, тъй като чл. 205 АПК урежда този въпрос, по аргумент за противното от чл. 144 АПК, за него са без субсидиарно приложение разпоредбите на ГПК. Същевременно, понеже чл. 205 АПК е общо формулиран, без да са предвидени изключения от действието му, закрепеното с него правило важи за абсолютно всички иски по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, във всичките техни алтернативни основания. Изводът, който се налага е, че в производствата за обезщетения по глава единадесета от АПК, по силата на императивно правило на чл. 205 АПК, държавата не участва като ответник, а неин процесуален субституент в това качество, е юридическото лице, от незаконосъобразен акт, действие или бездействие на чийто орган или длъжностно лице са причинени претендираните вреди. Това е случай на процесуална субституция, изрично предвидена от закона чрез чл. 205 АПК, при който е изключена възможността административно дело по чл. 128, ал. 1, т. 6 АПК с предмет иск по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ да се води срещу държавата като ответник. Член 205 АПК изключва изобщо участието ѝ като страна по смисъла на чл. 26, ал. 1 ГПК вр. чл. 144 АПК в тези производства за обезщетения, а не регламентира като специален закон процесуалното нейно представителство съгласно чл. 31, ал. 1, пр.2 ГПК в дерогация на това по чл. 31, ал. 1, пр.1 ГПК на министъра на финансите и по чл. 31, ал. 2 ГПК на министъра на регионалното развитие и благоустройството за дела, които се отнасят за недвижими имоти - държавна собственост. Така независимо, че държавата е длъжник по материалното правоотношение, тъй като нейна е отговорността за вреди по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, реализацията ѝ по съдебен

ред по силата на чл. 205 АПК вр. чл. 1., ал. 2 ЗОДОВ се извършва по отношение на държавното учреждение - юридическо лице, при и повод чиято административна дейност чрез акт, действие или бездействие са причинени тези вреди. Или, държавата отговаря по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ чрез конкретната администрация, която въз основа на общата си правоспособност по материалното право, призната с чл. 131 ЗЛС на всички юридически лица, притежава и произтичащата от нея съгласно чл. 27, ал. 1 ГПК вр. чл. 144 АПК процесуална правоспособност, въз основа на която може да е ответник в производствата за обезщетения по глава единадесета от АПК. Отношенията са такива на процесуална субституция (Тълкувателно решение № 5/2013 г. от 15.06.2015 г. на ВКС, ОСГК) - ролята на главна ответна страна в съответния исков процес вместо държавата заема юридическото лице, от акт, действие или бездействие на чийто орган или длъжностно лице са причинени вреди. Процесуалната субституция по чл. 205 АПК е на страната на ответника, поради което е извън обхвата на уредената от чл. 26, ал. 1 ГПК процесуална субституция на страната на ищеца, както и на приложимото за нея изискване по чл. 26, ал. 4 ГПК за призоваване по делото като страна и на носителя на предявеното по него чуждо право. Законът не предвижда подобно конституиране на държавата наред с юридическото лице по чл. 205 АПК, при и по повод чиято административна дейност са настъпили вредите в производствата по глава единадесета от АПК - процесуалната субституция помежду им по вида си е процесуална суброгация, при която като самостоятелен ответник в процеса участва единствено администрацията по чл. 205 АПК, без държавата да придобива качеството на страна по делото. По всички тези съображения, исковата молба, подадена срещу държавата е недопустима по чл. 130, изр.1 ГПК вр. чл. 203, ал. 2 АПК вр. § 1 от ЗР на ЗОДОВ, тъй като съгласно чл. 205 АПК държавата не може да е ответник по предявените искове по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ за обезщетения.

Водим от горното, съдът намира, че исковата молба, в тази и част е недопустима и следва да бъде оставена без разглеждане.

За пълнота на изложението, следва да се посочи, че липсва възможност по реда на ЗОДОВ да се определи исканото в условията на алтернативност имотно обезщетение, равностойно на претендираната сума към датата на настъпване на увреждането.

С оглед изхода на делото, и на основание чл. 10, ал. 2 ЗОДОВ, вр. чл. 143, ал. 4 АПК, на ответниците се дължат разноски, представляващи юрисконсултско възнаграждение, което на основание чл. 78, ал. 8 ГПК и

чл. 25 от Наредбата за заплащане на правната помощ, се определя в размер на по 100 лева за Столична община и Министерство на регионалното развитие и благоустройството.

Воден от горното, Административен съд София – град, Второ отделение, 48-ми състав

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ предявения от Л. Б. П. иск срещу Столична община с цена на иска 298 762 лева, ведно със законната лихва, считано от 30.09.2019 г. до окончателното плащане на сумата, като неоснователен и недоказан.

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ предявения от Л. Б. П. иск срещу Столична община с цена на иска 298 762 лева, ведно със законната лихва, считано от 30.09.2019 г. до окончателното плащане на сумата, като недопустим и **ПРЕКРАТЯВА** съдебното производство в тази му част.

ОСЪЖДА Л. Б. П. да заплати на Столична община съдебни разноси в размер на 100 (сто) лева.

ОСЪЖДА Л. Б. П. да заплати на Министерство на регионалното развитие и благоустройство съдебни разноси в размер на 100 (сто) лева.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд с касационна жалба в 14-дневен срок, а в прекратителната му част, имаща характера на определение – с частна жалба в 7-дневен срок, от съобщаването му.

СЪДИЯ: